

зацікавленість останнього до навчання. Види контролю, що застосовуються на кафедрі: самостійні роботи до 15 хвилин на практичному занятті; контрольні роботи по окремим темам; модульний контроль; семестровий контроль - заліки, іспити. На сучасному етапі з'явилися нові форми контролю залишкових знань - це „ректорські” контрольні роботи, комплексні контрольні роботи, які дають можливість об'єктивно перевірити знання по дисципліні.

Підвищенню ефективності самостійної роботи студента сприяє застосування модульно-рейтингової системи, ця система забезпечує більш послідовне засвоєння матеріалу, який згруповано в окремі блоки, формує знання у довгостроковій пам'яті. Ефективним мотиваційним фактором при цьому є комулятивна рейтингова оцінка знань, яка виступає в ролі рушійного елемента пізнавальної діяльності студента.

Література

- 1.Ушинский К.Д. Человек как предмет воспитания / Избранные педагогические произведения. Вып. 4. -М, 1977.
- 2.Гальперин П.Я. Развитие исследований по формированию умственных действий / Психологическая наука в СССР. Т. 1. - М, 1969. - 455с.
- 3.Козлов В.А. Теория и методика самостійної роботи студентів: Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня доктора пед. наук. - К., 1991.

**К.Г. Малютін, д.ф.-м.н., професор,
Сумський державний університет, м. Суми
Т.І. Малютіна, к.ф.-м. н., доцент,
УАБС Національного банку України, м. Суми**

СИСТЕМА ІНТЕНСИВНОЇ МАТЕМАТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

В сучасних умовах діяльність економістів і менеджерів суттєво змінюється, набуває творчого характеру. Умови для виховання гнучкого і многогранного наукового мислення створює фундаментальна освіта, складовою якої є математична освіта.

За останній час навчальні плани підготовки спеціалістів зазнали значних змін в результаті чого відбувся перерозподіл навчальних занять, причому цей перерозподіл відбувся явно не на користь аудиторних занять.

Математична частина в програмах залишалась об'ємною і поряд з вищою включає розділи прикладної математики, що визвано орієнтацією на фундаментальну широкопрофільну освіту. Виникає протиріччя між необхідністю вивчити всі розділи стандарту за обмежений час і необхідністю дати студентам якісні і глибокі знання; між масовістю навчання в великих лекційних потоках і індивідуальним засвоєнням знань.

З метою усунення вказаних протиріч, навчання студентів пропонуємо проводити в рамках інноваційної дидактичної системи, основою якої є дидактичний комплекс і інтенсивна технологія навчання, що передбачає рейтингову систему контролю якості знань.

Вивчення вищої математики за інтенсивною технологією, суттєво змінить характер і зміст як лекцій так і практичних занять, а також з'явиться можливість збільшення на них частки самостійної роботи студентів. Процес навчання буде вестися по модульному принципу. Теоретична частина навчальних модулей і практичних рекомендацій міститься в навчальних посібниках та методичних розробках для практичних занять, самостійної роботи студентів. Лекція все більш стає основною формою навчання, яка визначає зміст і характер навчальної діяльності, а не тільки як джерело інформації.

Програму курсу, екзаменаційні питання і сам виданий невеликим тиражем курс лекцій потрібно видати на першій лекції всім студентам. Витрати на видання курсу взяти на себе вуз, але після продажу книг витрати будуть відшкодовані. Тиражу хватить на 1-3 роки.

За цей час можна підготувати новий покращений курс лекцій. Не дивлячись на те, що у студентів буде виданий курс лекцій, відвідування лекцій для студентів є обов'язковим. Лектор на лекції відмічає всіх присутніх студентів. Читання лекцій можна проводити за допомогою проектора зі слайдів. Це з однієї сторони дає можливість викласти більше матеріалу на лекції і розкрити тему більш детально, з іншої сторони уникнути помилок, неточностей, відмінних від виданого курсу лекцій позначень і необхідної тривалої підготовки лектора до лекції, а також прочитати курс за меншу кількість лекцій. Таким чином, можна

вивільнити 2-3 лекції і провести 2 колоквіума по пройденим модулям, бали по яких віднести до екзаменаційних.

Така форма проведення лекції дає можливість активізувати роботу студентів на лекції, сформувати проблемні ситуації обговорити їх, наповнити лекцію задачами з конкретним економічним, фінансовим змістом.

Після лекції проводиться практичне заняття. На практичних заняттях розглядаються рішення задач самими студентами під керівництвом викладача.

Удосконалення процесу навчання потребує особливої уваги до організації і самостійної роботи студентів. Самостійна робота студентів залишається однією з основних. Це робота з текстом, рішення задач в аудиторії, виконання типових розрахункових завдань дома, підготовка докладів, рефератів.

Все це в комплексі дозволить в сучасних умовах забезпечити ефективність навчання та підвищити якість підготовки спеціалістів.

Таким чином, удосконалення процесу навчання потребує особливої уваги до організації і самостійної роботи студентів. Самостійна робота студентів залишається однією з основних. Це робота з текстом, рішення задач в аудиторії, виконання типових розрахункових завдань дома, підготовка докладів, рефератів.

Література

1. Ингенкамп К. Педагогическая диагностика. – М.: Педагогика, 1991 – 240с.

О.М. Моргун, к.т.н., доцент
Академія пожежної безпеки, м. Черкаси

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ МАТЕМАТИКИ В ПОЖЕЖНО-ТЕХНІЧНОМУ ВНЗ

Специфіка навчального контингенту пожежно-технічного ВНЗ, орієнтованого на надзвичайно високу значимість виключно практичних вмінь та навичок, вимагає підвищеної уваги до актуалізації знань з дисциплін теоретичного спрямування, в тому числі і з вищої математики.